

Od Wydawcy

Zabawa w teatrzyk kukielkowy kształtuje dziecięcą wyobraźnię, rozwija kreatywność oraz pozytywnie wpływa na koncentrację. Przedstawienia tego typu, wymagające od małych widzów skupienia uwagi, rozwijają percepcję wzrokową i słuchową, a także wyciszają i uspokajają. To właśnie wokół scenariuszy teatrzyków kukielkowych powstała niniejsza publikacja. W jej skład wchodzi:

- książka zawierająca **6 scenariuszy rymowanych inscenizacji** wraz ze skorelowanymi z nimi konspektami zajęć;
- płyta Data-PC (przeznaczona do odtwarzania za pomocą komputera), na której znajdują się **pliki PDF z 70 czarno-białymi ilustracjami kukielek i rekwizytów** potrzebnych do wystawienia inscenizacji – emblematy przeznaczone są do samodzielnego wydrukowania i przygotowania wraz z uczestnikami zajęć;
- płyta Audio-CD (przeznaczona do odtwarzania za pomocą odtwarzacza CD), na której znajdują się **udźwiękowane inscenizacje w formie słuchowisk**.

Publikacja ta ma swoistą formę – została stworzona jako propozycje zajęć przedszkolnych, których główną osią jest inscenizacja przedstawiana za pomocą teatrzyku kukielkowego. Scenariusze przedstawień zebrane w tej publikacji zostały napisane przez cenioną autorkę książek dla dzieci, Ewę Stadtmüller. Zatem można mieć pewność, że zawarte tu teksty rozwijają również umiejętności literackie dzieci, ich kompetencje społeczne i kulturowe, a także wzbogacają ich słownictwo.

Scenariusze przedstawień zostały oparte na klasycznych baśniach i opowiadaniach (w tym np. o rybaku i złotej rybce, o kalifie-bocianie...). Opowieści te uczą dzieci szacunku do drugiego człowieka, rozwijają uniwersalne wartości moralne, pomagają odróżniać dobro od zła i poprawnie oceniać postawy bohaterów. Afirmują takie ludzkie zalety, jak dobroć, uczciwość, pracowitość, sprawiedliwość, a jednocześnie krytykują cechy negatywne, takie jak chciwość, niegodziwość czy nieczułość. Zatem poznawanie tego typu baśniowych historii pozytywnie wpływa na społeczny i emocjonalny rozwój dzieci.

Scenariuszom inscenizacji towarzyszą konспекty zajęć. Każde zajęcia proponowane w książce składają się z trzech części:

- **zajęcia wstępne** mające na celu wprowadzenie dzieci w tematykę związaną z przedstawieniem oraz wykonanie prac plastycznych – kukiełek i rekwizytów potrzebnych podczas inscenizacji;
- **zajęcia zasadnicze**, czyli przedstawienie w teatrze kukielkowym, gdzie postacie animowane są przez osobę dorosłą (lub dwie osoby), a dzieci występują w roli widzów;
- **zajęcia końcowe**, podczas których nauczyciel prowadzi rozmowę kierowaną na temat przedstawienia, wyjaśnia dzieciom nieznaną im pojęcia oraz odkrywa wraz z nimi i podsumowuje przesłanie płynące z inscenizowanej baśni, po czym przeprowadza zabawy pomagające w osiągnięciu założonego celu edukacyjnego.

Kukielki i rekwizyty, które mają powstać podczas zajęć plastycznych (proponowanych jako zajęcia wstępne), można wykonać na dwa sposoby:

- według koncepcji i inwencji własnej, używając różnorodnych materiałów plastycznych (kukielki z ozdobionych drewnianych łyżek, narysowane przez dzieci, modele z plasteliny, masy papierowej, klocków LEGO, adaptowane zabawki z zasobów przedszkola itp.);
- jako papierowe kukielki wykonane przy użyciu materiałów znajdujących się na płycie Data-PC dołączonej do książki.

Na płycie tej znajdują się foldery zatytułowane tak, jak scenariusze inscenizacji. W każdym folderze umieszczone zostały pliki PDF zawierające konturowe rysunki kukiełek i rekwizytów potrzebnych w danym przedstawieniu. **Rysunki te należy wydrukować na kartach z bloku technicznego (lub papierze o gramaturze 180-250 gram/m²), po czym rozdać je dzieciom, prosząc je o pokolorowanie postaci i przedmiotów.** Dzięki temu, że przeważnie dzieci w grupie jest więcej niż postaci i rekwizytów, do udziału w przedstawieniu nauczyciel będzie mógł wybrać najciekawsze prace.

W grupach starszych można przeprowadzić konkurs na najpiękniej przygotowane postaci i rekwizyty, a po zakończeniu zajęć wszystkie prace mogą posłużyć do organizacji wystawy pokonkursowej. Dobrym pomysłem jest także nagranie teatryku za pomocą np. telefonu komórkowego i udostępnienie filmu na przedszkolnej stronie internetowej.

Mając do dyspozycji pokolorowane rysunki, można przystąpić do wycinania kukiełek i rekwizytów. **Kukielki zostały zaprojektowane tak, że**

mają przód i tył – po to, aby można było nimi swobodnie manewrować podczas przedstawienia. Uwaga! Podczas kolorowania należy pamiętać o tym, aby kolorystyka z przodu i z tyłu danej postaci (ubrania, włosy itd.) czy rekwizytu była taka sama. Wycięty rysunek należy złożyć na pół wzdłuż osi symetrii i skleić w odpowiedni sposób – pamiętając, aby w środek kukielki wkleić patyczek o odpowiedniej długości (np. taki do szaszłyków). Należy pamiętać, że w przypadku większych rekwizytów (jak np. łóżko czy kuter rybacki) awers drukowany jest na innej kartce niż rewers.

Baśniowe fabuły charakteryzują się zwykle dużą uniwersalnością. Z tego względu niemal we wszystkich scenariuszach zebranych w tej publikacji pojawiają się postaci klasyczne (Król, Królowa, Królewna, Królewicz...) – dla każdej z tego typu postaci zostały stworzone sylwety, które można wykorzystać w kilku przedstawieniach. Mnogość przygotowanych sylwet pozwala również dokonywać wyboru między nimi – przed każdym scenariuszem znajdują się miniaturowe ilustracje kukielki proponowanych do wykorzystania w danym przedstawieniu, jednak nauczyciel może dowolnie dobierać sylwety zgodnie ze swoimi potrzebami oraz preferencjami. Może się również zdarzyć, że dana postać w trakcie przedstawienia się „przebiera” (np. w uboższe bądź bogatsze ubranie) – w takim przypadku zostały przygotowane bliźniacze sylwety różniące się tylko ubiorem.

Ze względu na charakter teatrzyków kukielkowych, które z założenia są nieskomplikowane i możliwe do przeprowadzenia w każdej chwili, proponowana scenografia została zredukowana do niezbędnego minimum. Przeważnie w teatrzykach kukielkowych przestrzeń do eksponowania scenografii jest wyłącznie tylna ściana teatrzyku – można zamieścić tam np. uniwersalne tło. Jedynie w przypadku inscenizacji „Złota rybka” tego typu elementy scenografii są niezbędne – czarno-białe plansze (przedstawiające chatę, domek oraz pałac) znajdują się na płycie Data-PC i przeznaczone są do samodzielnego wydrukowania (w odpowiednim formacie), a następnie do pokolorowania przez uczestników zajęć.

Do książki dołączona została także druga płyta – Audio-CD (przeznaczona do odtwarzania za pomocą tradycyjnych odtwarzaczy). Na płycie tej znajdują się udźwiękowane, gotowe przedstawienia z dopracowaną oprawą muzyczną i dźwiękową. Z pomocą tej płyty nauczyciel będzie mógł przeprowadzić inscenizacje bez konieczności angażowania swojego talentu aktorskiego (tzn. bez konieczności posługiwania się głosem) – wystarczy włączyć płytę oraz animować kukielkami zgodnie z ruchem scenicznym

opisanym w książce. Udźwiękowienia przedstawień zostały tak przygotowane, aby nauczyciel miał odpowiednią ilość czasu na animacje i ruch sceniczny kukiełek. Jeśli dzieciom spodoba się dane przedstawienie, to w kolejnych dniach można prezentować im samo nagranie, traktując płytę CD jako gotowy audiobook. Dzięki nagraniom można także zaangażować do inscenizacji aktorów – przedszkolaki bądź ich rodziców – i zaproponować teatr-pantomimę. Po zapoznaniu się z didaskaliami, aktorzy będą mogli odegrać przedstawienie bez konieczności uczenia się na pamięć rozbudowanych ról, a dzieci poćwiczą przy tym umiejętności naśladowania, wyrażania emocji, wczuwania się w sytuacje innych osób, rozwiną empatię.

Zaproponowane tu teatrzyki można przedstawiać zarówno w przedszkolu, jak i w domu. Publikacja przyda się zatem nie tylko nauczycielom, lecz także rodzicom. Sposób opracowania przedstawień sugeruje, że kukielki będą animowane przez osoby dorosłe, ale nic nie stoi na przeszkodzie, aby w role aktorów czy reżyserów próbowały wcielić się także starsze dzieci. Za pomocą tych samych kukiełek – przy odpowiednim ich wycięciu – można także stworzyć teatr cieni. Ponadto, **scenariusze zostały tak opracowane, by możliwa była ich łatwa adaptacja na potrzeby teatru aktorskiego, tworzonego przez rodziców** (po uprzednim rozbudowaniu scenografii, ruchu scenicznego itp.).

Przed rozpoczęciem spektaklu warto ułożyć sobie w pobliżu wszystkie kukielki potrzebne do danego przedstawienia we właściwej kolejności (np. kolejności występowania na scenie) tak, żeby w trakcie trwania teatrzyku nie tracić czasu na ich odszukiwanie. Spis kukiełek i rekwizytów potrzebnych do przedstawienia znajduje się na początku każdego scenariusza. Tam, gdzie to konieczne (gdy liczba kukiełek występujących naraz na scenie wymaga zaangażowania więcej niż jednej osoby), nauczycielowi powinien pomagać asystent lub pomoc nauczyciela. Dla ułatwienia można również wykonać stojak na kukielki (np. z gąbki florystycznej) lub odkładać w danym momencie niepotrzebne kukielki np. do słoików stojących nieopodal.

Życzymy wspaniałej zabawy!